

MOTION 1.1

Förslag till att göra RFSU mer teckenspråkigt.

Bakgrund

I Sverige bor ca 10 000 barndomsdöva och ca 30 000 teckenspråksanvändare (Sveriges dövas riksförbund, 2019). Eftersom Örebro kommun har Europas största tolkcentral, samt skolor och verksamheter som riktar sig till döva och personer med hörselnedsättningar så har Örebro utsetts till teckenspråkets huvudstad i Europa (Örebro kommun, 2020). Örebro är också den plats där Sveriges enda riksgymnasium för döva och personer med hörselnedsättning finns placerad. Därför ser jag ett stort behov av att göra RFSU Örebro mer teckenspråkigt.

I nuläget ges den mesta av RFSU:s information ut via extern kommunikation som till exempel text på hemsidan, informationsfilmer på talad svenska eller via intern kommunikation för medlemmarnas chans att delta och påverka diverse evenemang. För hörande personer är det lätt att förstå denna information men för en person med teckenspråk som modersmål (d.v.s. en person med hörselnedsättning, en döv person eller en person som av annan anledning har teckenspråk som kommunikationssätt) är det inte alltid lätt att förstå.

Många teckenspråkiga personer har inte fått en adekvat undervisning i det svenska språket på samma sätt som en hörande person har fått. Det svenska teckenspråkets grammatik skiljer sig mot den talade svenskan. Utöver tecken består språket av samordnade rörelser med ansiktet, ögonen, munnen, huvudet och överkroppen (Institutet för språk och folkminnen, 2018). Som exempelvis att en höjer eller sänker ögonbrynen (indikerar en fråga), att en kisar med ögonen (relativsats) eller vart en väljer att rikta sin blick (om informationen är faktabaserad eller av berättande karaktär). Andra saker som skiljer språken åt är att i teckenspråk yttras alla ord i grundform där meningen inleds med vilket tempus/tidsform som är aktuellt, att småord (ex: i, att, bli) faller bort, det finns även något som kallas för genuina tecken, vilket är att ett tecken kan betyda flera ord på svenska och tecknet har inte en svensk munbild. Dessa skillnader innebär att meningsuppbyggnaden skiljer sig mycket mellan teckenspråk och svenska. Därför kan kunskaperna i den svenska grammatiken vara bristande vilket gör att text kan vara svårt att ta till sig, samt i de fall som filmer inte är textade är det näst intill omöjligt att förstå.

RFSU Stockholm har tidigare drivit projektet "Teckna – ett upplysningsprojekt om relationer, sexualitet och kroppen" där de jobbade för att ta fram material för sexualupplysning på teckenspråk. Teckna-projektet var ett treårigt projekt som resulterade i teckenspråkiga informatörer, informationsfilmer på teckenspråk med mera. Men eftersom detta projekt bara var ett kortsiktigt projekt önskar jag att RFSU ska ha ett långsiktigt arbete som tar vara på kunskaperna från Teckna-projektet och främjar informatörsverksamheten genom att ta fram ett underlag för att utbilda fler teckenspråkiga informatörer nationellt, på så sätt säkerställer vi att personer har tillgång till sexualupplysning på teckenspråk i flera delar av landet.

Skillnaden mellan att ha teckenspråkiga informatörer och att använda tolk är att den teckenspråkiga informatören har kunskap kring kulturskillnader, språkliga skillnader och de har kunskapen att planera och lägga upp ett informatörspass som är anpassat till teckenspråkiga. När en tolk kommer ut på plats har hen inte samma kunskaper kring utbildningen som informatörerna och kan på så sätt inte ge samma kvalitet som en teckenspråkig informatör skulle kunna erbjuda.

Genom att göra RFSU Örebro mer teckenspråkigt så svarar vi mot flera mål i vår vision Sextanten. Bland annat möter vi:

- **5.3.6 att alla barn och unga oavsett livssituation, har jämlik tillgång till sexualupplysning och kunskap om sexualitet, kropp och normer.**
Genom att göra till exempel hemsidan teckenspråkig kan personer med teckenspråk som modersmål lätt komma åt informationen, och på så sätt få förutsättningarna att kunna fatta beslut kring sin sexualitet, kropp och sina relationer.
- **5.6.1.1 att RFSU har en inkluderande kultur där fler människor med olika perspektiv och erfarenheter vill och kan engagera sig tillsammans med RFSU för att bidra till visionen.**
Genom att göra kommunikationen tillgänglig på ett språk som personerna behärskar kommer fler att kunna engagera sig mer aktivt i organisationen.
- **5.6.1.2 att RFSU får in fler nya perspektiv och erfarenheter genom samarbete med en ökad mångfald av aktörer.**
Genom att införa teckenspråk i RFSU öppnar vi upp för ökad mångfald genom samarbeten med till exempel dövskolorna, Sveriges dövas riksförbund, Sveriges dövas ungdomsförbund samt förbundet Sveriges dövblinda med mera.

Genom att RFSU blir mer teckenspråkigt får fler personer en chans att ta del av informationen på ett språk de behärskar. Då möjliggör vi då för att fler personer har samma möjligheter och förutsättningar till att bestämma över sina egna kroppar. Då finns även möjligheten för att dessa personer ska få den information de behöver för att kunna vara, välja och njuta. Samt att öka möjligheterna att som medlem aktivt delta i, och påverka inom föreningen.

Jag föreslår årsmötet att besluta:

- **Att** RFSU Örebro ska jobba för att föreningens kommunikation ska vara mer tillgänglig för teckenspråkiga.
- **Att** RFSU Örebro ska utbilda fler teckenspråkiga informatörer.
- **Att** i den mån det går säkerställa att teckenspråkstolk finns tillgängligt till föreläsningar, möten, sammankomster med mera.
- **Att** RFSU Örebro - såväl lokalt som nationellt - verkar för en ökad tillgänglighet för teckenspråkiga personer inom RFSU.

/EmmaLouise Lindström, RFSU Örebro

MOTIONSSVAR FRÅN RFSU ÖREBROS STYRELSE

Avseende motion 1.1 " Förslag till att göra RFSU mer teckenspråkigt."

Med tanke på att Örebro som stad har ett stort antal teckenspråkiga personer håller styrelsen med motionären om att det finns ett behov av förbättrad tillgänglighet. Med ökad teckenspråkighet internt och externt kommer vi kunna sprida information och upplysning till en bredare publik. Vi kommer också att öka förutsättningarna för teckenspråkiga personer att kunna engagera sig som medlemmar i föreningen.

RFSU Örebro arrangerar i dagsläget inte egna informatörsutbildningar, dessa genomförs i samarbete med RFSU:s förbundskansli. Det är även förbundskansliet som finansierar informatörsutbildningen. Vi har därför i nuläget inte rådighet över innehållet i utbildningen eller garantera vilka som går den. Vi kan däremot aktivt arbeta för att RFSU Örebro ska ha möjlighet att utbilda fler teckenspråkiga informatörer. Därför föreslår vi en förändring av motionens andra att-sats, kursiverad i förslaget nedan.

Styrelsen föreslår årsmötet

- **att** ändra motionens andra att-sats från "Att RFSU Örebro ska utbilda fler teckenspråkiga informatörer." till "Att RFSU Örebro **ska verka för att** utbilda fler teckenspråkiga informatörer."
- **att** i övrigt bifalla motionen.